Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (deviata komora)

z 18. decembra 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 53 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora – Článok 267 ZFEÚ – Notársky zástupca – Pojem ‚súdny orgán‘ – Justičná spolupráca v občianskych veciach – Úkony týkajúce sa európskeho osvedčenia o dedičstve – Nariadenie (EÚ) č. 650/2012 – Odmietnutie banky uznať európske osvedčenie o dedičstve – Článok 71 – Začatie konania o zrušení alebo zmene európskeho osvedčenia o dedičstve notárom z úradnej moci – Absencia výkonu súdnej funkcie – Neprípustnosť“

Vo veci C-240/24,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (notársky zástupca zastupujúci notárku Justynu Gawlicovú pôsobiacu v Krapkowiciach, Poľsko), zo 16. marca 2024, doručený Súdnemu dvoru 27. marca 2024, ktorý súvisí s konaním:

N.T.,

za účasti:

O.T.,

S.T.,

BNP Paribas Fortis SA/NV,

SÚDNY DVOR (deviata komora),

v zložení: predseda deviatej komory M. Condinanzi, sudcovia N. Jääskinen (spravodajca) a R. Frendo,

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– N.T., v zastúpení: M. de Abgaro Zachariasiewicz, radca prawny,

* Jazyk konania: poľština.

– poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a S. Żyrek, splnomocnení zástupcovia,

– rumunská vláda, v zastúpení: M. Chicu, E. Gane a L. Ghiță, splnomocnené zástupkyne,

– Európska komisia, v zastúpení: J. Hottiaux a W. Wils, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vo veci sa rozhodne odôvodneným uznesením v súlade s článkom 53 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

vydal toto

Uznesenie

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 69 ods. 2 a článku 71 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 2012, s. 107 a korigendum Ú. v. EÚ L 243, 2019, s. 9).

2 Tento návrh bol podaný v rámci konania začatého na návrh N.T., s bydliskom v Poľsku, po smrti jej sestry K.T., poľskej a nemeckej štátnej príslušníčky, ktorá mala bydlisko v Belgicku, proti odmietnutiu zo strany BNP Paribas Fortis SA/NV (ďalej len „BNP“), banky so sídlom v Belgicku, uvoľniť finančné prostriedky nachádzajúce sa na bankovom účte, ktorý založila K.T. v tejto banke, napriek tomu, že N.T. predložila európske osvedčenie o dedičstve, ktoré ju označuje za jedinú dedičku.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenie 70 nariadenia č. 650/2012 stanovuje:

„Osvedčenie [európske osvedčenie o dedičstve] by sa malo vydať v členskom štáte, ktorého súdy majú právomoc podľa tohto nariadenia. Každý členský štát by mal vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch určiť, ktoré orgány majú právomoc vydať osvedčenie, či sú to súdy, ako sú vymedzené na účely tohto nariadenia, alebo iné orgány, ktoré majú právomoc v dedičských veciach, ako sú napríklad notári. …“

4 Článok 5 nariadenia č. 650/2012 s názvom „Dohoda o voľbe súdu“ stanovuje vo svojom odseku 1:

„Ak je právny poriadok, ktorý si zosnulý zvolil na vysporiadanie svojho dedičstva podľa článku 22, právnym poriadkom členského štátu, môžu sa dotknutí účastníci dohodnúť, že výlučnú právomoc konať v dedičskej veci bude mať súd alebo súdy uvedeného členského štátu.“

5 Kapitola VI nariadenia č. 650/2012 s názvom „Európske osvedčenie o dedičstve“ zahŕňa jeho články 62 až 73.

6 Článok 64 tohto nariadenia s názvom „Právomoc vydať osvedčenie“ stanovuje:

„… Orgánom štátu pôvodu [Vydávajúcim orgánom – *neoficiálny preklad*] je:

a) súd v zmysle článku 3 ods. 2 alebo

b) iný orgán, ktorý má právomoc rozhodovať v dedičských veciach podľa vnútroštátneho právneho poriadku.“

7 Článok 66 tohto nariadenia s názvom „Preskúmanie žiadosti“ stanovuje vo svojom odseku 5:

„Na účely tohto článku príslušný orgán členského štátu poskytne na požiadanie orgánu z iného členského štátu pôvodu [vydávajúceho orgánu z iného členského štátu – *neoficiálny preklad*] informácie uchovávané najmä v katastroch nehnuteľností, registroch matričných úradov, registroch listín a právnych skutočností, ktoré sú významné pre dedenie alebo úpravu majetkových práv vyplývajúcich z manželského zväzku alebo rovnocenných majetkových práv zosnulého, ak by príslušný orgán bol podľa vnútroštátneho právneho poriadku oprávnený poskytnúť takéto informácie inému vnútroštátnemu orgánu.“

8 Článok 67 tohto nariadenia s názvom „Vydanie osvedčenia“ stanovuje vo svojom odseku 1 písm. a):

„Orgán štátu pôvodu [Vydávajúci orgán – *neoficiálny preklad*] vydá osvedčenie bezodkladne v súlade s postupom ustanoveným v tejto kapitole po tom, ako boli skutočnosti, ktoré sa majú osvedčiť, preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo iného práva rozhodného pre dané skutočnosti. …

Orgán štátu pôvodu [Vydávajúci orgán – *neoficiálny preklad*] nevydá osvedčenie najmä vtedy, ak:

a) boli napadnuté skutočnosti, ktoré sa majú osvedčiť, alebo

…“

9 Článok 69 nariadenia č. 650/2012 s názvom „Účinky osvedčenia“ stanovuje vo svojich odsekoch 1 a 2:

„1. Osvedčenie má účinky vo všetkých členských štátoch bez potreby osobitného konania.

2. Platí domnienka, že osvedčenie je dokladom o skutočnostiach, ktoré boli preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo podľa iného rozhodného práva pre konkrétne skutočnosti. O osobe, ktorá je v osvedčení uvedená ako dedič, odkazovník, vykonávateľ závetu alebo správca dedičstva, platí domnienka, že má postavenie uvedené v osvedčení a/alebo práva alebo právomoci uvedené v osvedčení, pričom tieto práva alebo právomoci podliehajú výlučne podmienkam a/alebo obmedzeniam uvedeným v osvedčení.“

10 Článok 71 tohto nariadenia s názvom „Oprava, zmena alebo odvolanie osvedčenia“ stanovuje vo svojom odseku 2:

„Ak sa zistí, že osvedčenie alebo niektoré jeho časti nezodpovedajú skutočnosti, orgán štátu pôvodu [vydávajúci orgán – *neoficiálny preklad*] osvedčenie zmení alebo odvolá na žiadosť každej

osoby, ktorá preukáže oprávnený záujem, alebo ak to vnútroštátny právny poriadok umožňuje, aj bez návrhu.“

11 Článok 72 tohto nariadenia s názvom „Konanie o opravných prostriedkoch“ stanovuje vo svojich odsekoch 1 a 2:

„1. …

Proti rozhodnutiam orgánu štátu pôvodu [vydávajúceho orgánu – *neoficiálny preklad*] prijatým podľa článku 71… môže podať opravný prostriedok každá osoba, ktorá preukáže oprávnený záujem.

Opravný prostriedok sa podáva justičnému orgánu v členskom štáte pôvodu [v členskom štáte vydávajúceho orgánu – *neoficiálny preklad*] v súlade s právnym poriadkom daného štátu.

2. Ak sa na základe podaného opravného prostriedku podľa odseku 1 určí, že vydané osvedčenie nezodpovedá skutočnosti, príslušný justičný orgán osvedčenie opraví, zmení alebo odvolá, alebo zabezpečí, aby ho orgán štátu pôvodu [vydávajúci orgán – *neoficiálny preklad*] opravil, zmenil alebo odvolal.

…“

Poľské právo

Notársky poriadok

12 Článok 79 ustawa Prawo o notariacie (zákon o Notárskom poriadku) zo 14. februára 1991 (Dz. U. č. 22, položka 91), v znení uplatniteľnom na konanie vo veci samej (ďalej len „Notársky poriadok“), stanovuje:

„Notár vykonáva tieto úkony:

…

1b) vykonáva úkony týkajúce sa európskeho osvedčenia o dedičstve.

…“

13 Článok 83 tohto poriadku stanovuje vo svojom § 1:

„Pri odmietnutí vykonania notárskeho úkonu môže dotknutá osoba podať sťažnosť na krajský súd príslušný podľa sídla notárskeho úradu, ktorý odmietol vykonať notársky úkon, a to do jedného týždňa odo dňa doručenia odôvodnenia odmietnutia – a ak si nevyžiadala doručenie odôvodnenia odmietnutia v príslušnej lehote – odo dňa, keď sa o odmietnutí dozvedela. Sťažnosť sa podáva prostredníctvom tohto notára.“

14 Článok 89 tohto poriadku stanovuje vo svojom § 1:

„Účastníci notárskeho úkonu zodpovedajú spoločne a nerozdielne za zaplatenie odmeny, ktorá prináleží notárovi. …“

15 Článok 95t tohto poriadku stanovuje:

„Notár v zápisnici zaznamená vydanie, opravu, zmenu alebo zrušenie európskeho osvedčenia o dedičstve alebo pozastavenie jeho účinkov, ako aj odmietnutie vykonania týchto úkonov. …“

16 Článok 95u Notárskeho poriadku stanovuje vo svojom § 1:

„Notár z úradnej moci doručí výpis zo zápisnice, ktorá sa vzťahuje na vydanie alebo odmietnutie vydania európskeho osvedčenia o dedičstve, spolu s poučením o príslušnom opravnom prostriedku. Notár uvedie dôvody týchto úkonov v lehote jedného týždňa na žiadosť osoby zúčastňujúcej sa na notárskom úkone, ktorú podala v lehote jedného týždňa odo dňa doručenia výpisu zo zápisnice, alebo pokiaľ osoba zúčastňujúca sa na notárskom úkone, ktorá takúto žiadosť nepodala, podala opravný prostriedok v zákonnej lehote.“

17 Článok 95v tohto poriadku stanovuje:

„Ak sa zistí, že existuje dôvod na zmenu alebo zrušenie európskeho osvedčenia o dedičstve uvedený v [nariadení č. 650/2012], notár ho môže zmeniť alebo zrušiť aj z úradnej moci.“

18 Článok 95w tohto poriadku stanovuje:

„Notár vydá bez návrhu výpis zo zápisnice, ktorý obsahuje opravu, zmenu alebo zrušenie európskeho osvedčenia o dedičstve alebo pozastavenie jeho účinkov, ako aj odmietnutie vykonania týchto úkonov, spolu s poučením o príslušnom opravnom prostriedku. Článok 95u [§] 1 druhá veta sa uplatňuje *mutatis mutandis*. Notár tiež bez návrhu zašle odpis zápisnice zahŕňajúcej tieto úkony všetkým osobám, ktorým boli vydané osvedčené odpisy európskeho osvedčenia o dedičstve.“

19 Článok 95x tohto poriadku stanovuje vo svojom § 1:

„Proti notárskej zápisnici o vydaní, oprave, zmene alebo zrušení alebo pozastavení účinkov európskeho osvedčenia o dedičstve možno podať opravný prostriedok. Článok 83 sa uplatňuje *mutatis mutandis*.“

Nariadenie ministra spravodlivosti o maximálnych sadzbách odmien notárov

20 V § 10a rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (nariadenie ministra spravodlivosti o maximálnych sadzbách odmien notárov) z 28. júna 2004 (Dz. U. z roku 2004, č. 148, položka 1564), v znení uplatniteľnom na konanie vo veci samej, sa v odseku 2a stanovuje:

„Za úkony týkajúce sa európskeho osvedčenia o dedičstve, s výnimkou úkonov uvedených odsekoch 2b a 2c a v odseku 12, je maximálna sadzba zvyčajne 400 [poľských zlotých (PLN) (približne 100 eur)].“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

21 K.T., ktorá mala dvojitú, poľskú a nemeckú, štátnu príslušnosť a bydlisko v Belgicku, zomrela 6. februára 2023 v Poľsku. Bola slobodná a bezdetná. Jej najbližšou rodinou boli jej rodičia a sestra N.T., ktorí mali bydlisko v Poľsku. K.T. pred svojou smrťou spísala závet pred poľským notárom, v ktorom si zvolila za uplatniteľné právo poľské právo a za jedinú dedičku určila svoju sestru N.T.

22 Dňa 22. februára 2023 bol tento závet otvorený a prečítaný pred zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (notársky zástupca zastupujúci notárku Justynu Gawlicovú pôsobiacu v Krapkowiciach, Poľsko) (ďalej len „notársky zástupca“) za prítomnosti N.T. a rodičov K.T. Podľa článku 5 nariadenia č. 650/2012 uzavreli rodičia K.T. a N.T. dohodu o voľbe súdu. Po skončení tohto konania bolo vydané osvedčenie o dedičstve označujúce N.T. ako jedinú dedičku, ku ktorému bolo priložené potvrdenie zodpovedajúce tlačivu II, ktoré tvorí prílohu vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 1329/2014 z 9. decembra 2014, ktorým sa stanovujú tlačivá uvedené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 359, 2014, s. 30). V tomto potvrdení notársky zástupca spresnil účinky vydaného osvedčenia o dedičstve, najmä jeho právne záväzný charakter a pripomenul kvalifikáciu súdu, tak ako vyplýva z rozsudku z 23. mája 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444).

23 Dedičstvo zahŕňalo najmä finančné prostriedky uložené na bankovom účte otvorenom v BNP. Táto banka odmietla uznať N.T. za jedinú dedičku K.T. a požiadala ju o predloženie európskeho osvedčenia o dedičstve.

24 Napriek tomu, že notársky zástupca vydal 5. júla 2023 toto osvedčenie označujúce N.T. za jedinú dedičku, BNP potvrdila svoje odmietnutie uznať ju za jedinú dedičku K.T. a požadovala, aby predložila osvedčenie o dedičstve vydané belgickým notárom *(verklaring van erfrecht)*.

25 Dňa 18. septembra 2023 sa notársky zástupca obrátil na N.T. a na BNP, pričom im pripomenul právny stav, ktorý vyplýva z uzavretia dohody o voľbe súdu, ako aj z vydania európskeho osvedčenia o dedičstve. Notársky zástupca informoval BNP o možnosti požiadať na základe článku 71 ods. 2 nariadenia č. 650/2012 o zrušenie alebo o zmenu nesprávneho alebo chybného európskeho osvedčenia o dedičstve a spresnil, že v každom prípade toto osvedčenie zostáva v platnosti, kým nebude zrušené alebo zmenené.

26 Dňa 3. novembra 2023 začal notársky zástupca bez návrhu konanie o zrušení alebo zmene predmetného európskeho osvedčenia o dedičstve, na ktoré prizval ako účastníkov konania N.T., jej rodičov a BNP. Stanovil im lehotu na predloženie informácií a dokumentov, ktoré môžu preukázať existenciu prípadnej nesprávnosti tohto osvedčenia. Zároveň informoval týchto účastníkov konania o tom, že začatie tohto konania bude mať za následok vznik trov konania, ako sú notárske poplatky a náklady za doručovanie a preklad.

27 Notársky zástupca uvádza, že v súlade s článkom 71 ods. 2 nariadenia č. 650/2012 poľský zákonodarca uložil notárovi ako orgánu vydávajúcemu európske osvedčenie o dedičstve zákonnú povinnosť zmeniť alebo zrušiť vydané osvedčenie, a to aj bez návrhu, ak nezodpovedá skutočnosti. Spresňuje, že notár teda musí dbať na správnosť vydaného európskeho osvedčenia o dedičstve, ako aj v prípade pochybností objasniť, bez návrhu alebo na žiadosť dotknutých účastníkov, otázku jeho správnosti prostredníctvom riadneho vyšetrovania. V rámci takéhoto konania teda prináleží

notárskemu zástupcovi nielen overiť presnosť obsahu európskeho osvedčenia o dedičstve, o ktoré ide vo veci samej, ale aj rozhodnúť v spore vo veci samej, čo by pre neho znamenalo zaujať stanovisko k súladu obsahu tohto osvedčenia so skutočným právnym stavom.

28 Notársky zástupca sa domnieva, že na tento účel musí preukázať relevantné okolnosti veci samej, opierajúc sa najmä o prejudiciálne konanie, ako aj o ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1784 z 25. novembra 2020 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) (Ú. v. EÚ L 405, 2020, s. 40).

29 Podľa notárskeho zástupcu tak vydávajúci orgán v rámci konania o zrušení alebo zmene európskeho osvedčenia o dedičstve vykonáva súdne funkcie, čo potvrdzuje aj štruktúra nariadenia č. 650/2012.

30 Notársky zástupca v tejto súvislosti uvádza, že v článku 66 ods. 5 tohto nariadenia normotvorca Únie považoval za potrebné stanoviť procesný postup získania dôkazov v iných členských štátoch, ktorý je určený z veľkej časti vydávajúcim orgánom, ktoré nie sú súdmi. Stanovenie tohto procesného postupu súvisí so skutočnosťou, že podľa článku 67 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 650/2012 vydávajúci orgán nemá rozhodovať o sporoch a nie je teda oprávnený využívať nástroje súdnej spolupráce v občianskych veciach určených súdom. Situácia sa však zásadne mení po vydaní osvedčenia, ak má vydávajúci orgán podľa článku 71 tohto nariadenia pristúpiť k zrušeniu alebo zmene predmetného osvedčenia o dedičstve. Tento orgán by teda mohol použiť tieto nástroje v rámci konania o zrušení alebo zmene európskeho osvedčenia o dedičstve, čo vysvetľuje, prečo normotvorca v článku 71 nariadenia č. 650/2012 nezaviedol pravidlo podobné tomu, ktoré je stanovené v článku 66 ods. 5 tohto nariadenia. Tieto skutočnosti vedú notárskeho zástupcu k záveru, že uvedený orgán vykonáva súdne funkcie a môže sa obrátiť na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania.

31 Vzhľadom na rozsudok z 23. mája 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444), a uznesenie z 1. septembra 2021, OKR (Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný notárskym zástupcom) (C-387/20, EU:C:2021:751), sa však notársky zástupca po prvé pýta, či za okolností veci samej je oprávnený položiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky.

32 Ak by to tak bolo, notársky zástupca sa po druhé pýta, či je podľa vnútroštátneho práva možné uložiť BNP povinnosť znášať notárske poplatky súvisiace s konaním o zrušení alebo zmene európskeho osvedčenia o dedičstve, ak sa BNP nezúčastnila na konaní o vydaní európskeho osvedčenia o dedičstve, ani nepožiadala o zrušenie alebo zmenu tohto osvedčenia, ale spochybnila účinky osvedčenia, ktoré jej bolo predložené, čo viedlo vydávajúci orgán k tomu, aby bez návrhu začal konanie o zrušení alebo zmene tohto osvedčenia.

33 Notársky zástupca sa domnieva, že v súlade s uplatniteľným poľským právom, najmä Notárskym poriadkom a nariadením ministra spravodlivosti o maximálnych sadzbách odmien notárov a pri dodržaní všeobecných obmedzení vyplývajúcich z práva Únie, každý účastník tohto konania znáša notárske poplatky súvisiace s týmto konaním. Za okolností prejednávanej veci by BNP mala byť zaradená medzi účastníkov uvedeného konania.

34 Notársky zástupca sa po tretie pýta, či článok 69 ods. 2 nariadenia č. 650/2012 umožňuje banke, ktorej bol predložený platný odpis európskeho osvedčenia o dedičstve, spochybniť postavenie osoby, ktorá je v tomto dokumente uvedená ako dedič.

35 Za týchto podmienok sa notársky zástupca rozhodol položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 71 ods. 2 nariadenia [č. 650/2012] vykladať v tom zmysle, že mimosúdny orgán, ktorý vydal európske osvedčenie o dedičstve, je v konaní o zrušení alebo zmene vydaného osvedčenia oprávnený podať návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ?

2. V prípade, že odpoveď na [prvú] otázku bude kladná: Pripúšťa článok 71 ods. 2 [tohto] nariadenia možnosť uložiť podľa vnútroštátneho práva povinnosť nahradiť trovy konania o zrušení alebo zmene európskeho osvedčenia o dedičstve banke, ktorá nebola účastníkom konania o vydaní osvedčenia, nepodala návrh na jeho zrušenie alebo zmenu, ale spochybnila legitimačné účinky jej predloženého osvedčenia spôsobom, ktorý viedol orgán štátu pôvodu k začatiu konania o zrušení alebo zmene osvedčenia bez návrhu za účasti tejto banky?

3. V prípade, že odpoveď na [druhú] otázku bude kladná: Má sa článok 69 ods. 2 [uvedeného] nariadenia vykladať v tom zmysle, že banka, ktorej je predložený platný osvedčený odpis európskeho osvedčenia o dedičstve, nie je oprávnená spochybniť postavenie osoby oprávnenej osvedčením ako dediča?“

Konanie na Súdnom dvore

36 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora zo 6. septembra 2024 bolo konanie v tejto veci prerušené až do vyhlásenia rozsudku z 23. januára 2025, Albausy (C-187/23, EU:C:2025:34).

37 Listom z 28. januára 2025 kancelária Súdneho dvora zaslala tento rozsudok notárskemu zástupcovi a vyzvala ho, aby jej oznámil, či so zreteľom na tento rozsudok trvá na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

38 Notársky zástupca vo svojej odpovedi z 20. februára 2025 informoval Súdny dvor, že trvá na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, keďže uvedený rozsudok týkajúci sa konania o vydaní európskeho osvedčenia o dedičstve nemá nijaký vplyv na predmet a priebeh tohto konania, v rámci ktorého má notársky zástupca rozhodnúť v spore, ktorého predmetom je uznanie európskeho osvedčenia o dedičstve, čo by mu priznalo charakter „súdneho orgánu“ v zmysle článku 267 ZFEÚ.

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

39 Podľa článku 53 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora platí, že ak je návrh na začatie prejudiciálneho konania zjavne neprípustný, môže Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť odôvodneným uznesením bez ďalšieho konania.

40 Toto ustanovenie treba uplatniť v prejednávanej veci.

41 Podľa ustálenej judikatúry je konanie, ktoré upravuje článok 267 ZFEÚ, nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie potrebný na vyriešenie sporov, ktoré prejednávajú (rozsudok zo 7. mája 2024, NADA a i., C-115/22, EU:C:2024:384, bod 33, ako aj citovaná judikatúra).

42 Z toho vyplýva, že na to, aby sa vnútroštátny orgán mohol obrátiť na Súdny dvor v rámci prejudiciálneho konania, musí byť možné kvalifikovať ho ako „súdny orgán“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, čo musí overiť Súdny dvor na základe návrhu na začatie prejudiciálneho konania (rozsudok zo 7. mája 2024, NADA a i., C-115/22, EU:C:2024:384, bod 34, ako aj citovaná judikatúra).

43 Pri posudzovaní, či má vnútroštátny orgán povahu „súdneho orgánu“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, čo predstavuje otázku, ktorá spadá výlučne do práva Únie, berie Súdny dvor do úvahy súhrn okolností, akými sú zákonný základ tohto orgánu, jeho trvalosť, záväzný charakter jeho právnych aktov, kontradiktórna povaha jeho konania, uplatňovanie právnych noriem týmto orgánom, ako aj jeho nezávislosť (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. júna 1966, Vaassen-Göbbels, 61/65, EU:C:1966:39, s. 395; z 3. mája 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, bod 41, ako aj zo 7. mája 2024, NADA a i., C-115/22, EU:C:2024:384, bod 35).

44 Okrem toho z ustálenej judikatúry vyplýva, že vnútroštátne súdy sa môžu obrátiť na Súdny dvor, len ak ide o prebiehajúce konanie o spore, ktorý prejednávajú, a ak majú rozhodnúť v rámci konania, ktoré sa má ukončiť rozhodnutím s povahou súdneho rozhodnutia (rozsudok z 23. januára 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, bod 30 a citovaná judikatúra).

45 Na preukázanie, či vnútroštátny orgán, ktorému zákon priznáva funkcie inej povahy, treba považovať za „súdny orgán“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, treba skúmať, aká je konkrétna povaha jeho funkcií, súdnych, alebo správnych, ktoré vykonáva v osobitnom normatívnom kontexte, v ktorom žiada Súdny dvor o rozhodnutie, aby sa overilo, či pred takýmto orgánom je vedené konanie a či tento orgán má rozhodnúť v rámci konania, ktoré má viesť k rozhodnutiu súdnej povahy [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. februára 2017, Margarit Panicello, C-503/15, EU:C:2017:126, bod 28, ako aj uznesenia z 1. septembra 2021, OKR (Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný notárskym zástupcom), C-387/20, EU:C:2021:751, bod 23, a z 19. mája 2022, Frontera Capital, C-722/21, EU:C:2022:412, bod 13].

46 V tomto kontexte treba na úvod pripomenúť, že systém zavedený nariadením č. 650/2012 vychádza z predpokladu, že európske osvedčenie o dedičstve sa vydáva v súlade s postupom stanoveným v kapitole VI tohto nariadenia, ak skutočnosti, ktoré sa majú osvedčiť, boli preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie.

47 Okrem toho v súlade s článkom 64 nariadenia č. 650/2012 v spojení s odôvodnením 70 tohto nariadenia vydanie takéhoto osvedčenia môže byť zverené súdu alebo iným orgánom, než je súd, ktoré majú podľa vnútroštátneho práva právomoc rozhodovať v dedičských veciach, ako sú notári.

48 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že podľa poľského práva možno tak súdy, ako aj notárov považovať za orgány príslušné na vydávanie európskeho osvedčenia o dedičstve. Notársky poriadok konkrétnejšie stanovuje vo svojom článku 79 § 1 písm. b), že notár vykonáva úkony týkajúce sa európskeho osvedčenia o dedičstve.

49 V rámci vydania takéhoto osvedčenia, tak ako je stanovené v článku 67 ods. 1 nariadenia č. 650/2012, a s cieľom zachovať dôveru občanov v európske osvedčenie o dedičstve už Súdny dvor rozhodol, že vydávajúci orgán nemôže vydať také osvedčenie, ktorého časti nezodpovedajú skutočnosti, a že v prípade námietky týkajúcej sa skutočností, ktoré sa majú osvedčiť, tento orgán, ktorý nemá právomoc o nej rozhodnúť, je povinný odmietnuť vydať požadované európske osvedčenie o dedičstve, pričom toto odmietnutie môže byť predmetom opravného prostriedku podľa článku 72 tohto nariadenia pred súdnym orgánom príslušným na rozhodnutie o takejto

námietke (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. januára 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, body 43, 44, 64 a 65). Súdny dvor z tohto konštatovania vyvodil, že vnútroštátny orgán tým, že ako orgán vydávajúci európske osvedčenie o dedičstve vydáva rozhodnutia podľa článku 67 ods. 1 nariadenia č. 650/2012, nevykonáva súdnu funkciu a teda nie je oprávnený obrátiť sa na Súdny dvor podľa článku 267 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. januára 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, bod 66).

50 Vzhľadom na judikatúru uvedenú v bodoch 43 až 45 a 49 tohto uznesenia je preto potrebné overiť, či povaha funkcií vykonávaných vydávajúcim orgánom, v danom prípade notárskym zástupcom, v rámci konania o zrušení alebo zmene európskeho osvedčenia o dedičstve podľa článku 71 ods. ods. 2 nariadenia č. 650/2012 a v kontexte, v ktorom sa obrátil na Súdny dvor v rámci prejudiciálneho konania, sa líši od povahy funkcií, ktoré tento orgán vykonáva pri vydávaní uvedeného osvedčenia.

51 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že na účely výkladu ustanovenia práva Únie je potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (pozri rozsudok zo 17. novembra 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, bod 12, a z 23. januára 2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, bod 39).

52 Podľa článku 71 ods. 2 nariadenia č. 650/2012 vydávajúci orgán zmení európske osvedčenie o dedičstve alebo ho zruší na žiadosť každej osoby, ktorá preukáže oprávnený záujem, alebo ak to vnútroštátny právny poriadok umožňuje, aj bez návrhu, ak sa zistí, že toto osvedčenie alebo niektoré jeho časti nezodpovedajú skutočnosti.

53 V tejto súvislosti treba konštatovať, že zo znenia článku 71 ods. 2 nariadenia č. 650/2012 nevyplýva, že je to vydávajúci orgán, ktorý musí na účely zrušenia alebo zmeny európskeho osvedčenia o dedičstve preukázať, že toto osvedčenie alebo jeho časti sa odlišujú od skutočnosti.

54 Treba totiž uviesť, ako to urobila Európska komisia, že v tomto ustanovení sa sloveso „preukázať“ používa v pasíve alebo neosobnej forme vo viacerých jazykových verziách, ako napríklad v španielskom jazyku („se haya acreditado“), nemeckom jazyku („wenn feststeht“), estónskom jazyku („on kindlaks tehtud“), anglickom jazyku („it has been established“), francúzskom jazyku („lorsqu’il a été établi“), talianskom jazyku („sia stato accertato“), fínskom jazyku („jos on todettu“) alebo vo švédskom jazyku („om det har fastställts“).

55 Tento výklad potvrdzuje aj článok 72 ods. 2 nariadenia č. 650/2012, podľa ktorého „[a]k sa na základe podaného opravného prostriedku podľa odseku 1 určí, že vydané osvedčenie nezodpovedá skutočnosti, príslušný justičný orgán osvedčenie opraví, zmení alebo odvolá, alebo zabezpečí, aby ho orgán štátu pôvodu [vydávajúci orgán – *neoficiálny preklad*] opravil, zmenil alebo odvolal“. Iba súdny orgán uvedený v tomto ustanovení teda môže po úplnom preskúmaní veci samej určiť dedičské práva alebo skutočnosti namietané v európskom osvedčení o dedičstve. Orgán vydávajúci toto osvedčenie je preto oprávnený, prípadne aj z úradnej moci, zmeniť alebo zrušiť osvedčenie, ktoré vydal, len vtedy, ak príslušný súdny orgán predtým zistil, ktoré časti tohto osvedčenia nezodpovedajú skutočnosti a ak ich sám neopravil, nezmenil ani nezrušil.

56 Za týchto podmienok treba konštatovať, že vydávajúci orgán, v prejednávanej veci notársky zástupca, nie je oprávnený rozhodnúť o namietaných častiach európskeho osvedčenia o dedičstve, ktoré predtým vydal.

57 Je síce pravda, že konanie o zrušení alebo zmene európskeho osvedčenia o dedičstve je špecifické a samostatné vo vzťahu ku konaniu o vydaní európskeho osvedčenia o dedičstve podľa článku 67 nariadenia č. 650/2012.

58 Ako však uviedli notársky zástupca, N.T. a rumunská vláda, toto konanie je stanovené v kapitole VI tohto nariadenia týkajúcej sa európskeho osvedčenia o dedičstve a teda predstavuje etapu, ktorá nasleduje a je doplňujúcou etapou po vydaní tohto osvedčenia, ktorú normotvorca Únie stanovil na účely zabezpečenia cieľov sledovaných uvedeným nariadením.

59 Ustanovenia uvedené v tejto kapitole týkajúce sa európskeho osvedčenia o dedičstve, vrátane ustanovení, ktoré sa týkajú konania o zrušení alebo zmene tohto osvedčenia, teda nepriznávajú vnútroštátnym orgánom, ktoré sú oprávnené vydať toto osvedčenie, právomoc rozhodovať o prípadných sporoch a v prípade námietky určiť práva a povinnosti osôb, ktoré si uplatňujú nárok na dedičstvo alebo sú akokoľvek dotknuté dedičstvom.

60 Z toho vyplýva, že pokiaľ ide o prejednávanú vec, notársky zástupca pri zmene alebo zrušení európskeho osvedčenia o dedičstve nerozhoduje o spore, v rámci ktorého treba vydať rozhodnutie súdnej povahy, takže nevykonáva súdne funkcie vo vzťahu k dedičom zo zákona a zo závetu, ktorí majú priame dedičské práva, ani *a fortiori* voči dotknutým tretím osobám, ako je banka, v ktorej mala zosnulá účet.

61 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy nemožno notárskeho zástupcu kvalifikovať ako „súdny orgán“ v zmysle článku 267 ZFEÚ.

62 V dôsledku toho treba na základe článku 53 ods. 2 rokovacieho poriadku vyhlásiť tento návrh na začatie prejudiciálneho konania za zjavne neprípustný.

O trovách

63 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym orgánom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny orgán. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (deviata komora) rozhodol takto:

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (notársky zástupca zastupujúci notárku Justynu Gawlicovú pôsobiacu v Krapkowiciach, Poľsko), rozhodnutím zo 16. marca 2024, je zjavne neprípustný.

Podpisy